

Dosarul nr.3ra-324/2020

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (C. Valah)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Clima, E. Palanciuc, A. Malfi)

ÎNCHEIERE

11 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Negru Vladimir, reprezentat de avocatul Conoval Igor,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Marțeva Maria împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, intervenienți accesorii Negru Vladimir și Negru Nicolai cu privire la corectarea erorii, rectificarea și restabilirea înscrierii,

împotriva deciziei din 09 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost casată hotărârea din 14 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și adoptată o decizie nouă de admitere a cererii de chemare în judecată,

c o n s t a t ă :

La 19 iunie 2018 Marțeva Maria, reprezentată de avocatul Sorin Corceac, au înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Servicii Publice, intervenienți accesorii Negru Vladimir și Negru Nicolai, prin care a solicitat obligarea pârâtului de a corecta eroarea admisă de acesta la radierea dreptului de proprietate asupra cotei-părți de 1/6 din casa de locuit cu nr.cadastral xxxxxx (ce urmează a fi modificat în nr.xxxxx), cu rectificarea înscrierilor din Registrul bunurilor imobile și restabilirea înscrierii dreptului reclamantei de proprietate asupra cotei-părți de 1/6 din casa de locuit cu suprafața de 125,5 m.p., cu nr. cadastral xxxxxx și compensarea din contul pârâtului a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că este succesoarea legală a lui Negru Ilia, conform certificatului de moștenitor legal nr. 1-314 din 23 ianuarie 1998, moștenind 1/6 cotă-parte din patrimoniul succesoral al defunctului. Acest certificat a fost prezentat organului cadastral, în prezent o subdiviziune a pârâtului, care a înregistrat anterior dreptul reclamantei de proprietate asupra 1/6 cotă-parte din patrimoniul succesoral.

A relatat că potrivit certificatului, averea succesorală moștenită (după excluderea din toate certificatele de moștenitor eliberate pe numele reclamantei, a lui Negru Vladimir și a lui Negru Nicolai a imobilului ce aparține cu drept de proprietate privată exclusiv reclamantei, pe motivul edificării din surse proprii a acestuia) consta din casa de locuit situată în mun. xxxxxxxcu suprafața totală de xxxxxx m.p.

Reclamanta a specificat că prin hotărârea din 02 februarie 2004 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, din certificatele nominalizate au fost excluse ca fiind parte a patrimoniului succesoral din cadrul casei de locuit indicate, înregistrată anterior cu numărul cadastral xxxxxxx, încăperile cu nr. xxxxxx, terasa nr. xxx, subsolul nr. xxxxx șure, xxx garaje, un beci și un șopron, ce au fost construite de către reclamantă din cont propriu.

A susținut reclamanta că după realizarea divizării imobilelor și înregistrarea în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate asupra casei de locuit construite de aceasta, cu numărul cadastral actual xxxxxx, organul cadastral i-a radiat ilicit și dreptul de proprietate asupra cotei-părți moștenite din casa de locuit cu numărul cadastral xxxx actualmente xxxxxxxx. Or, prin divizarea bunurilor imobile indicate, dreptul reclamantei asupra imobilului cu numărul cadastral xxxxx nu a fost înregistrat cu titlu de succesiune, ci cu titlu de proprietate dobândită prin construire de către reclamantă, fapt confirmat prin hotărârile judecătorești irevocabile anexate la materialele cauzei.

Prin hotărârea din 14 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca nefondată cererea de chemare în judecată depusă de Marțeva Maria împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, intervenienți accesorii Negru Vladimir și Negru Nicolai și s-a încasat de la Marțeva Maria în beneficiul lui Negru Nicolai cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1000 de lei.

Pentru a concluziona astfel instanța de fond a relatat că reclamanta nu a respectat procedura prevăzută la art. 38 alin. (2) din Legea cadastrului bunurilor imobile, prin care legiuitorul a prevăzut modalitatea de corectare a greșelilor tehnice abordată de titularul de drepturi, care se soluționează în termen de 15 zile din data depunerii cererii.

Cu referire la restabilirea înscrierii dreptului de proprietate al reclamantei asupra 1/6 cotă-parte din casa de locuit din xxxxx instanța de fond a considerat că urmează a fi respinsă, reieșind din faptul că este o cerință subsecventă în raport cu pretenția principală privind obligarea pârâtului de a corecta eroarea admisă la radierea dreptului de proprietate al reclamantei asupra 1/6 cotă-parte din casa de locuit cu nr. cadastral xxxxxx, prin care solicită rectificarea înscrierilor din Registrul bunurilor imobile, în privința căreia instanța a ajuns la concluzia că nu este întemeiată.

Prin decizia din 13 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost casată hotărârea din 14 ianuarie 2019 a judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă o decizie nouă de admitere a cererii de chemare în judecată înaintată de Marțeva Maria împotriva IP „Agenția Servicii Publice”, intervenienți accesorii Negru Vladimir și Negru Nicolai cu privire la corectarea erorii, rectificarea și restabilirea înscrierii, prin care s-a obligat IP „Agenția Servicii Publice” de a corecta eroarea admisă, prin

radierea dreptului de proprietate a Mariei Marțeva asupra cotei-părți de 1/6 din casa de locuit cu nr. xxxxx ce urmează a fi modificat în nr. xxxxxx, cu rectificarea înscrierilor din Registrul bunurilor imobile și restabilirea dreptului de proprietate a Mariei Marțeva asupra cotei-părți de 1/6 din casa de locuit, nu nr. cadastral xxxx din mun. xxxxxxxx

Pentru a concluziona astfel Curtea de Apel Chișinău a constatat că ținând cont de hotărârile Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 02 februarie 2004 și în contextul deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2016, rezultă că organul cadastral greșit a radiat dreptul apelantei Marțeva Maria de proprietate asupra 1/6 cotă-parte din casa de locuit cu numărul cadastral xxxxxx, deoarece prin decizia judecătorească indicată a fost divizat bunul imobil construit de apelantă alăturat casei de locuit ce constituie parte din patrimoniul succesoral vizat, astfel încât divizarea s-a referit exclusiv la bunul imobil construit de apelantă, ce nu făcea parte din patrimoniul succesoral.

Astfel, Colegiul civil cert a constatat despre necesitatea obligării IP „Agenția Servicii Publice” de a corecta eroarea admisă, prin radierea dreptului de proprietate a Mariei Marțeva asupra cotei-părți de 1/6 din casa de locuit cu nr. xxxxxx ce urmează a fi modificat în nr. xxxxx cu rectificarea înscrierilor din Registrul bunurilor imobile și restabilirea dreptului de proprietate a Mariei Marțeva asupra 1/6 cote-părți din casa de locuit, nu nr. cadastral xxxx din mun. xxxxxxxx

A mai menționat instanța de apel că este greșită concluzia instanței de fond precum că ar lipsi o cerere a Mariei Marțeva prin care ar solicita corectarea erorilor în temeiul art. 38 din Legea cadastrului bunurilor imobile, în contextul în care din materialele cauzei rezultă cert că o astfel de cerere a fost adresată intimatei, copia acesteia fiind anexată la materialele cauzei.

La 14 ianuarie 2020, Negru Vladimir, reprezentat de avocatul Conoval Igor, a declarat recurs împotriva deciziei din 09 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termen a recursului, admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a aplicat eronat normele dreptului material și procedural, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Recurentul a menționat că instanța de apel nu s-a expus în privința probelor prezentate, motivelor și argumentelor invocate de către recurent în cadrul continuării judecării cauzei în instanța de apel și a admis în decizia adoptată erori, falsuri și inexactități care demonstrează că soluția adoptată de instanța de apel este una ilegală și neîntemeiată.

A specificat recurentul că decizia din 09 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu a fost comunicată prin poștă sau prin altă modalitate intervenientului accesoriu Negru Vladimir, însă a fost publicată pe portalul Curții de Apel Chișinău la data de 14 noiembrie 2019.

La 07 februarie 2020 reprezentantul Mariei Marțeva, avocatul Sorin Corceac, a depus referință la cererea de recurs declarată de Negru Vladimir, reprezentat de avocatul Conoval Igor, prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod, Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 a fost abrogată.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Examinând cererea cu privire la repunerea în termen a recursului și admisibilitatea recursului depus de Negru Vladimir, reprezentat de avocatul Conoval Igor, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea cu privire la repunerea în termen urmează a fi respinsă, iar recursul declarat inadmisibil, din următoarele motive.

Conform articolului 245 din Codul administrativ, (1) recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. (2) Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Potrivit articolului 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

Din materialele dosarului rezultă că Negru Vladimir și a avocatului acestuia, Conoval Igor au fost prezenți la ședința de judecată din 19 iunie 2019 și 11 septembrie 2019 (f.d.147-148, 155-157). Decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată public la data de 09 octombrie 2019, în lipsa intervenientului accesoriu, Negru Vladimir și a avocatului acestuia, Conoval Igor, fiind legal citați despre ora data și locul petrecerii ședinței de judecată (f.d. 161,163).

Completul consideră că, temeiurile invocate de reprezentantul recurentului în susținerea cererii privind repunerea în termen a recursului sunt lipsite de suport juridic.

Conform articolului 65 alin. (1) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la

cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Astfel, faptul că avocatul Conoval Igor nu a comunicat/notificat reprezentatului său Negru Vladimir despre emiterea deciziei din 09 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu constituie temei viabil, în sensul articolului 65 alin. (1) din Codul administrativ, de repunere în termenul ce nu a fost respectat la depunerea recursului.

Or, însăși textul legal al normei precitate stipulează că culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

În circumstanțele date nu pot fi acceptate argumentele avocatului Conoval Igor că, decizia din 09 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu a fost comunicată lui Negru Vladimir.

Potrivit art. 63 din Codul administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil. Dacă o autoritate publică trebuie să efectueze prestații doar pentru o anumită perioadă de timp, atunci această perioadă expiră în ultima zi a ei, chiar și atunci când aceasta este o zi de sâmbătă, duminică sau o zi liberă stabilită prin lege.

La rândul său, articolul 261 din Codul civil (articolul 385 în redacția actuală a Codului civil) prescrie în alin. (1) că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Astfel, conform extrasului din poșta electronică se atestă că decizia motivată din 09 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată părților la proces, inclusiv în adresa avocatului Igor Conoval, la data de 14 noiembrie 2019, ora 12:50.

Coroborând normele legale precitate se constată că, începutul curgerii termenului de depunere a motivării recursului este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării deciziei, adică ziua de 15 noiembrie 2019, iar ultima zi fiind data de 14 decembrie 2019 (zi de sâmbătă). Or, ultima zi de depunere a recursului prin prisma art. 112 alin. (2) Cod de procedură civilă a fost data de 16 decembrie 2019 (zi de luni). Cu toate acestea, recursul a fost depus la 14 ianuarie 2020, fapt ce denotă depunerea recursului după expirarea termenului legal, nefiind confirmată temeinicia unei asemenea întârzieri prin careva probe.

Aici, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ ajunge la concluzia că de la momentul notificării deciziei motivate din 09 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, avocatul Conoval Igor a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de dreptul său procedural de a contesta acest act judecătoresc de dispoziție în interiorul termenului legal.

Circumstanțele descrise supra evidențiază caracterul echivoc al recursului, deoarece atât Negru Vladimir cât și Conoval Igor fiind interesați în soarta soluționării prezentului litigiu, urmau să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea în termen a unui recurs, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar intervenind *uno actu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul articolului 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

În acest sens este obligatorie jurisprudența CtEDO în care Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Ponomaryov v. Ucraina, 3236, hotărârea din 03 aprilie 2008).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea privind repunerea în termen a recursului și a declara inadmisibil recursul depus de Negru Vladimir, reprezentat de avocatul Conoval Igor.

Conform articolelor 65, 193, 211 alin. (1), 230, 233 alin. (1) și (2), 244, 245, 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge cererea cu privire la repunerea în termen a recursului.

Recursul depus de Negru Vladimir, reprezentat de avocatul Conoval Igor se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh